

نسل فراموش شده

در سراسر جهان، بیش از نیمی از کودکان پناهجو از آموزش محروم‌اند

براساس جدیدترین گزارش «اُانس رسیدگی به امور پناهندگان» سازمان ملل متحد، بیش از نیمی از ۷/۱ میلیون نفر پناهجوی موجود در جهان که در سنین رفتن به مدرسه قرار دارند، هیچ‌گونه آموزش رسمی دریافت نمی‌کنند. از هر ۱۰ کودک پناهجو در جهان، تنها ۶ کودک امکان حضور در مدارس ابتدایی را داشته‌اند و در مورد دوره متوسطه، این آمار به ۲ کودک می‌رسد. این مسئله در کشورهای فقیر جهان که با مشکل تامین منابع لازم برای هزینه‌های پناهجویان روبه‌رو هستند، جدی‌تر است. «ملیسا فلمینگ»، سخنگوی «اُانس رسیدگی به امور پناهندگان» سازمان ملل متحد، این روند را نه تنها ناراحت‌کننده، بلکه غیرمنطقی خوانده است. از نظر او، سرمایه‌گذاری در زمینه پناهجویان، بسیار ضروری و در واقع نوعی سرمایه‌گذاری برای آینده است تا پناهجویان بتوانند با آمادگی‌های لازم برای برعهده گرفتن مشاغل مختلف به کشورهای خود بازگردند. برآوردهای سازمان ملل متحد نشان می‌دهد، ۹۹ درصد از پناهندگان جوان در جهان که در حال تبدیل شدن به نسلی فراموش شده و نامرئی هستند، هیچ بخت و اقبالی برای تحصیلات دانشگاهی ندارند و تنها ۲۰ درصد از آن‌ها امکان اتمام دوره متوسطه را خواهند داشت. سازمان ملل متحد، نسل کودکان پناهجو را «نسل فراموش شده» اطلاق می‌کند؛ از نگاه این سازمان، کلاس‌های درس و زمین‌های بازی از این کودکان و جوانان گرفته شده است و اکنون باید تلاش شود، امیدهای آن‌ها از دست نرود. برای نیل به این هدف، سازمان ملل متحد در تلاش است منابع مالی لازم و مکفی برای بازگرداندن کودکان بازمانده از تحصیل به کلاس‌های درس اختصاص دهد. برای نمونه، این سازمان در نظر دارد بیش از نیم‌میلیون کودک افغانستانی بازمانده از تحصیل را به کلاس‌های درس بازگرداند. در موردی دیگر، سازمان ملل در نظر دارد به‌تجوی از ظرفیت‌های مدارس استفاده کند تا امکان تحصیل کودکان پناهجو را، حتی در کشورهای کم‌درآمد، فراهم کند. برای مثال، این سازمان شرایطی تمهید کرده تا امکان تحصیل ۳۰۰ هزار کودک پناهجوی سوری در نوبت بعد از ظهر مدارس لبنان به زبان عربی را فراهم کند. این سازمان معتقد است، اگر شرایط لازم برای تحصیل به زبان ملی پناهجویان مهیا شود، امکان بازگشت آن‌ها به کشورهای شان قطعاً بیشتر خواهد شد.

منبع: سایت سازمان ملل متحد

۲/۵ درصد تولید ناخالص ملی بنگلادش برای تور حمایتی

گزارش‌های جهانی حاکی از افزایش تعداد کشورهایی است که از برنامه‌های «تور حمایتی» (safety net) برای کاهش فقر و بهبود وضعیت رفاهی فقیرترین گروه‌های اجتماعی بهره می‌برند. دولت بنگلادش نیز منابع قابل توجهی را برای اعمال طیف گسترده‌ای از برنامه‌های حمایت اجتماعی اختصاص داده است. در فوریه سال ۲۰۱۹، دولت بنگلادش بودجه‌ای بالغ بر ۴۴ میلیارد تاکا (واحد پول بنگلادش)، معادل ۲/۵ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) این کشور، برای اجرای سیاست‌های حمایت اجتماعی اختصاص داده است که ۲۷۲ میلیارد از آن مربوط به سیاست «تور حمایتی» است. این برنامه شامل ارائه کمک‌هزینه‌های نقدی و امکان برخورداری از آموزش، درمان و خدمات عمومی است که به خانواده‌های فقیر و آسیب‌پذیر تعلق می‌گیرد. در ادامه، گزارشی اجمالی از گروه‌های هدف این برنامه حمایتی ارائه می‌شود:

- زنان فقیر و آسیب‌پذیر بالای ۶۲ سال و مردان بالای ۶۵ سال با شرایط مشابه، کمک‌هزینه‌های نقدی، معادل ۶ دلار در ماه، دریافت می‌کنند.
- ۷۰ درصد از جمعیت بنگلادش با مشکلات مربوط به ناتوانی‌های جسمی روبه‌رو هستند. برنامه «تور حمایتی» این کشور برای این افراد مبلغی معادل ۸/۵ دلار در ماه در نظر گرفته است.
- ایجاد اشتغال بادستمزدی معادل ۲/۵ دلار در روز، برای حدود ۹/۱ میلیون نفر از فقر (از سال ۲۰۱۰ به این سو).
- هر خانواده کم‌درآمد می‌تواند ماهانه ۳۱/۲۵ کیلوگرم گندم، برای دو سال پیاپی، دریافت کند.
- هر کودک در خانواده‌های فقیر، نوعی کارت اعتباری تحویل می‌گیرد که براساس آن، می‌تواند از آموزش، سلامت و تغذیه مناسب بهره‌مند شود.
- برآوردهای «بانک جهانی» حاکی از اثرگذاری این برنامه‌ها بر کاهش فقر و افزایش سرمایه‌انسانی در کشور بنگلادش است.

وضعیت جهانی مقابله با پدیده «کار کودکان»

آمارهای جهانی نشان می‌دهد امیدها برای از میان بردن کار کودکان تا سال ۲۰۲۵ کم‌رنگ شده است

زهرا طاهری

گردآوری و ترجمه

حدود ۱۵۲ میلیون کودک کار (متشکل از ۸۸ میلیون کودک پسر و ۶۴ میلیون کودک دختر) در جهان وجود دارد که ۲۲ میلیون در فقر و ۲۳ میلیون نفر از آن‌ها، در مشاغل خطرناک مشغول به کار هستند

در راستای کاهش فقر نیز می‌تواند نتایج مثبت قابل توجهی بر کاهش تعداد «کودکان کار» داشته باشد. برای نمونه، برقراری نظام تامین اجتماعی برای خانواده‌های فقیر و حمایت از کودکان این خانواده‌ها برای برخورداری از آموزش و سلامت و غذای سالم، می‌تواند باعث شکسته شدن «چرخه فقر» شود و از کار کودکان جلوگیری کند. آمارها نشان می‌دهد، ۲۲ درصد از کودکان ۵ تا ۱۴ ساله، از هر نوع آموزشی محروم مانده‌اند. پیگیری دولت‌ها برای آموزش اجباری کودکان، می‌تواند یکی از بهترین راه‌حل‌ها برای نجات کودکان، از کار باشد. دست آخر اینکه یکی از مهم‌ترین پیشنهادها «سازمان بین‌المللی کار»، تکمیل داده‌های اطلاعاتی در مورد کودکان کار و وضعیت آن‌هاست، چراکه سیاست‌گذاری‌های موثر در این باره، نیازمند در نظر گرفتن مولفه‌های جنسیتی، سنی، قومیتی و... این کودکان است و ارائه نسخه‌ای واحد برای حل مشکل تمامی کودکان کار ممکن نیست.

منبع: سایت سازمان بین‌المللی کار

اقتصادی و اجتماعی به صورت هم‌زمان و مشارکت تمامی گروه‌های اجتماعی مانند دولت، کارگران، کارفرمایان، سازمان‌های داخلی و بین‌المللی و جامعه مدنی است. اما راهکارهای عملی و تجربه‌شده برای مقابله با پدیده «کودکان کار» چیست؟ یکی از ابزارهای پیشنهادی «سازمان بین‌المللی کار» (ILO) برای مقابله با این پدیده، شناسایی مداوم مکان‌هایی است که احتمال دارد کودکان در آن‌ها مشغول به کار باشند. البته این گونه‌ابزارهای نظارتی که با هدف مقابله با آسیب‌ها و مخاطرات احتمالی به کار گرفته می‌شوند، ممکن است شرایط کار و زندگی کودکان کار را با مخاطره مواجه کنند، لذا این نظارت‌ها -که شامل شناسایی کودکان کار، نظارت مداوم بر وضعیت آن‌ها، بررسی امکان جلوگیری از اشتغال ایشان و حمایت اجتماعی کودکان کار را به بخش‌های غیررسمی و غیرقانونی و فاقد امکان نظارت در اقتصاد جوامع سوق دهند. علاوه بر ابزار شناسایی و نظارت بر وضعیت کار و زندگی کودکان کار، سیاست‌گذاری‌های کشورها

با کار کودکان، روند آن بسیار آهسته‌تر از قبل پیش می‌رود. به‌طور مثال، در فاصله سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۲، اقدامات جهانی صورت گرفته باعث کاهش ۳ درصدی کودکان کار شده است، اما در فاصله سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۶، این رقم یک درصد گزاش شده است. چنین روندی، امیدها را برای از میان بردن کار کودکان تا سال ۲۰۲۵ کم‌رنگ کرده است. همچنین بررسی‌ها تایید می‌کنند که در مناطقی از جهان که درگیر تنش، مشکلات اقتصادی و اجتماعی و فجایع زیست‌محیطی هستند، تعداد کودکان کار نیز افزایش پیدایمی‌کند. برای نمونه، ۹ کودک از هر ۱۰ کودک کار در جهان، در قاره‌های آفریقا، آسیا و اقیانوسیه زندگی می‌کنند. به بیان دقیق‌تر، پدیده «کودکان کار» در کشورهای کم‌درآمد شایع‌تر است؛ اگر در کشورهای پر درآمد، یک درصد از کودکان درگیر این پدیده هستند، این میزان در کشورهای کم‌درآمد جهان به ۱۹ درصد می‌رسد. چنین آمارهایی تایید می‌کند که پدیده «کار کودکان» همچنان یک مسئله اجتماعی و جهانی است و مقابله با آن، نیازمند پیشبرد اصلاحات

مجمع عمومی سازمان ملل متحد، جامعه بین‌الملل را ملزم به برداشتن گام‌هایی در راستای مقابله با کار کودکان ساخته است. همچنین مطابق با اهداف توسعه پایدار، کشورها تا پایان سال ۲۰۲۵، فرصت دارند با اتخاذ سیاست‌های مورد نیاز، به هر گونه‌ای از به کار گماشتن کودکان در مشاغل مختلف پایان دهند. در حال حاضر، حدود ۱۵۲ میلیون کودک کار (متشکل از ۸۸ میلیون کودک پسر و ۶۴ میلیون کودک دختر) در جهان وجود دارد که ۲۲ میلیون نفر از آن‌ها، در مشاغل خطرناک مشغول به کار هستند. اگر بخواهیم تعداد کودکانی که در سراسر جهان، به دلیل وجود معیارهای متفاوت، به صورت قانونی مشغول به کار هستند را نیز محاسبه کنیم، این رقم به ۲۱۸ میلیون کودک خواهد رسید. در سطح منطقه‌ای، از هر ۵ کودک آفریقایی، ۲۵ کودک عرب، ۲۵ کودک در اروپا و مناطق مرکزی آسیا، ۱۹ کودک آمریکایی و ۱۴ کودک در آسیا و اقیانوسیه، یک کودک درگیر مشکل کار کودکان است. گزارش‌های «سازمان بین‌المللی کار» (ILO) حاکی از آن است که به‌رغم پیشرفت‌های صورت گرفته در جهت مقابله

درباره ویرا ویدا

چطور یک پروژه مسئله‌محور توانست با بحران کار کودک در برزیل مقابله کند

گزارش

«ویرا ویدا»، پروژه‌ای برای مقابله با مسئله کار کودک است که در برزیل انجام شد و به نتایج و موفقیت‌های قابل توجهی رسید. حمایت‌های روانی، مراقبت‌های پزشکی و دندان پزشکی، مشاوره‌های قانونی و کمک‌هزینه ماهانه، از جمله اقداماتی هستند که برنامه «ویرا ویدا» برای کودکان کار و خانواده‌هایشان انجام می‌دهد. «ویرا ویدا» با رویکرد آموزشی و توانمندسازی، دوره‌هایی را برای

کودکان برگزار می‌کند و پس از پایان آن‌ها، به بچه‌ها کمک می‌کند تا به عنوان کارآموز، وارد بازار کار شوند و از یک تا سه سال برانجام کارشان نظارت دارد. سال ۲۰۰۷، مؤسس برنامه «ویرا ویدا»، در ساحل شهر «فورتالزا»، از دیدن استثمار آشکار جنسی کودکان توسط توریست‌ها بسیار متأثر شد و تصمیم گرفت برای رفع آن، کاری کند. نخستین اقدام او، تحقیق درباره شرایط و نگرش منطقه «فورتالزا» نسبت به کار کودک بود. او فهمید که «فورتالزا» بسیار حامی کودکان کار است و در این زمینه اقدامات قابل توجهی انجام داده است. پیدا کردن روابط، افراد و سازمان‌هایی که دغدغه مشترک داشته باشند، در مرحله بعدی کار او قرار گرفت. سپس با عمیق‌تر کردن دانش درباره این موضوع و برنامه‌ریزی رسمی، طرح را کامل و سپس آن را اجرا کرد. هدف کلی برنامه «ویرا

ویدا»، به رسمیت شناخته شدن حقوق انسانی و شهروندی نوجوانانی است که در معرض سوءاستفاده جنسی هستند. استراتژی برنامه در شش بخش اصلی متمرکز است:

- ۱- فعال‌سازی جامعه و نهادهای حامی کودکان، برای شناسایی کودکان کار و ارجاع دادن شان به برنامه
- ۲- روند سازش و تطبیق نوجوانان با برنامه
- ۳- توسعه برنامه‌های آموزشی و اجتماعی
- ۴- قرارگیری در محیط کار
- ۵- نظارت و ارزیابی نوجوانان در محیط کارشان
- ۶- بازخورد روند کار

در همه جای جهان، پیش از آغاز هر برنامه‌ای، مرحله‌ای در پشت صحنه طی می‌شود تا راه برای عملی کردن برنامه هموار شود. مدیر «ویرا ویدا»، از موقعیت مدیریتی‌اش استفاده می‌کند و دیدارهای سیاسی را ترتیب می‌دهد. رؤسای دهه بالای سازمان‌های اجتماعی و تجاری، نماینده‌های فرمانداری و شهرداری دعوت می‌شوند تا درباره هدف و فلسفه «ویرا ویدا» صحبت کنند، تجاربشان را با یکدیگر به اشتراک بگذارند و حمایت‌های لازم را برنامه، در سطح بالا صورت بگیرد. حرکت و تلاش

تمام این سازمان‌ها برای یک هدف مشترک، بخش مهمی از روند کار است. برنامه آموزشی و توانمندسازی «ویرا ویدا» در ۱۲ ماه انجام می‌شود و بر توسعه انسانی تمرکز می‌کند:

- ۱- خودشناسایی
 - ۲- آموزش رسمی (در سطوح مختلف)
 - ۳- ادامه تحصیل
 - ۴- کیفیت زندگی (ورزش، فرهنگ، سلامت و تفریح)
 - ۵- آموزش فنی و حرفه‌ای
 - ۶- استخدام و درآمدزایی
- متدهای اجرای برنامه آموزشی:**
- ۱- گوش دادن فعال و باکیفیت؛ نشست‌های گروهی یک ساعت و نیمه، منظم و پیوسته انجام می‌شود. در هر نشست، حداکثر دوازده نفر شرکت می‌کنند. هدف اصلی این است که هر شرکت‌کننده به‌طور مفید وارد فعالیت شود. این گونه، نوجوانان به صورت جداگانه و فردی مورد بررسی قرار می‌گیرند.
 - ۲- نشست گفت‌وگو؛ فضایی است برای به اشتراک گذاشتن رنج‌ها، پیروزی‌ها و تجربه‌ها. بعضی قوانین این نشست‌ها: جملات را با «من» شروع کن و درباره خود حرف بزن. راز نگو و نصیحت نکن. در این استراژی، کلمات وسیله‌ای

سیده مانده سبتی

مترجم

سال ۲۰۰۷، مؤسس برنامه «ویرا ویدا»، در ساحل شهر «فورتالزا»، از دیدن استثمار آشکار جنسی کودکان توسط توریست‌ها بسیار متأثر شد و تصمیم گرفت برای رفع آن، کاری کند. نخستین اقدام او، تحقیق درباره شرایط و نگرش منطقه «فورتالزا» نسبت به کار کودک بود. او فهمید که «فورتالزا» بسیار حامی کودکان کار است و در این زمینه اقدامات قابل توجهی انجام داده است